

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

De Orationibus lacvlatoriis Libri IV. Ascetici, Seu ad exercitationem spectantes

Balinghem, Antoine de

Antverpiae, 1618

Cap. IV. Prosecutio superioris capitis ex Patribus Latinis.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-51085](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-51085)

sub ipso sunt: ita homo in corpore positus, diuiserit superiora & cælestia ab inferioribus, & terrenis (in oratione scilicet & consideratione) & ipse cælum, id est cælestis homo appellabitur.

Hæc Origenes & patres Græci, veniendum modò ad Latinos.

C A P V T IV.

Prosecutio superioris capituli ex Patribus Latinis.

TAM fuit Diuus Augustinus orationis amans, ut in eius laudes qualibet capta occasione frequenter excurrat: neque id mirum sanè, quippe qui eius tum vim, tum necessitatem proprio usu experientiaque didicerat. Oratio sancta (inquit) columna est sanctarum virtutum, deitatis scala, viduarum maritus, Angelorum cognata, fundamentum fidei, monachorum corona, coniugatorum leuamen. Beatus qui te amat, beatior qui te frequentat. Beatus qui te astringit, sed beatior qui in te perseverat. Beatus qui tecum lacrymas fundit; quoniam holocaustum sanctum Deo & immaculatum offerre non dubitamus.

Ad fratres in heremo
serm. 22

In Psal.
119.

Ostendit alibi factò Ionæ, quanta sit orationis vis, quomodo omnia peruadat, nihilque

hilque sit ei imperium. Clamavit (inquit) de profundo Ionas, de ventre ceti. Erat non solum sub fluctibus, sed etiam in visceribus belluæ: nec tamen illud corpus, & illi fluctus intercluserunt orationem, ne perueniret ad Deum, & venter bestię non potuit tenere vocem deprecantis. Penetrauit omnia, dirupit omnia, peruenit ad aures Dei: si tamen nunc dicendum est, quia diruptis omnibus peruenit ad aures Dei quando aures Dei in corde precantis erant. Item probat oratione, castitatem, seruari illibatam, fortissimumque esse aduersus hostes præsidium. Orationis (ait) fauore castitas pudorem proprium seruauit intactum, ac quietum, decepitque alienum. Omnis erat in ciuitate victoria, & in hostilibus castris tremor erat & fuga. Iudith in ciuitate cum securis secura. Vbi enim assiduis pulsatur orationibus cælum, potentia semper calcatur armorum. Ecce gloriosæ faminæ castitatem seruauit oratio, & hostem seruare non potuit multitudo.

Serm.
66. tom.
10. in
appen-
dice.

Hieronymus qui sæpius noctes totas orando duxit, tantum tribuit orationi, ut asserat ab ea Dei potentiam impediri. Quando (inquit) Dominus dicit, Dimitte me ut irascatur furor meus contra eos, ostendit se teneri posse, ne faciat quod minatus est. Dei enim potentiam, serui preces impediabant.

Epist. ad
Gaudē-
tium.

Exo. 32.

In Eze-
chiel
c. 3.

Atque

Atque quemadmodum murus hosti opponitur, & aduersario occurri solet ex aduerso contraque venienti, ita Dei sententia, sanctorum precibus frangitur. Cui enim dicitur, dimitte me, ostendit quod tenendi habeat facultatem. Hæc Hieronymus & verè si de Dei sententia, decretoque non eo quidem absoluto, sed positâ conditione accipiantur.

lib. de
viduis.

Ambrosius & ipse eximius orationis cultor, finem non facit eius prædicandæ & celebrandæ. Si indecorè inquit, alicuius rei cupiditate languescis, obserua Dominum, fidem defer, nec vllam timeas moram: ubi adest, omnino adest verbum, fugatur cupiditas, libido discedit. Item, armatura ecclesiæ est oratio, quæ aduersarium vincit.

Ibidem.

Gradu
28.

Hæc Ambrosius, & plura in eandem sententiam, quæ à nobis superiùs vt se res dabat, commemorata sunt. S. Ioannes Climachus vir eximiæ tum sanctitatis, tum doctrinæ, aureo illo tractatu qui ab eo climax appellatur, hæc admiranda recenset orationis effecta.

Oratio (inquit) constantia est mundi, ornatus collectio, reconciliatio Dei, lacrymarum mater, earumque item filia, peccatorum propitiatio, tentatorum pons, tribulationum interpositus paries, bellorum confectio, Angelorum opus, incorporearum omnium

omnium virtutum cibus, futura lætitia, infinita operatio, virtutum fons, gratiarum ministra, profectus inuisibilis, nutrimentum animæ, mentis illuminatio, desperationis amputatio, spei & fidei demonstratio, tristitiæ solutio, monachorum diuitiæ, solitariorum thesaurus, iræ minutio, speculum profectus, mensurarum indicium, status insinuatio, reuelatio futurorum, clementiæ significatio, Oratio eis qui rectè orant, curia & iudicium & tribunal Domini ante futurum tribunal est. Haftenus Climachus, iuxta piè ac disertè de orationis fructibus, in quibus illi censeo longè maximum, maximeque æstimandum, quòd qui ritè orat, sibi que in hac vita Deum propitium reddit, tremendo eius tribunali, exactoque examini sese subtrahit, vt nec illi videatur timendum ab auditione mala, nec à verbo illo longè asperrimo; Ite maledicti in ignem æternum. S. Isidorus præ-

lib. 3. de
summo
bono.
c. 7.

scribit vt precatio cuius opponatur tentationi; hoc est, inquit, remedium eius qui vitiorum tentationibus exestuat, vt quoties quolibet tangitur vitio, toties ad orationem se subdat, quia frequens oratio impugnationem extinguit dæmonum.

De disciplina
mona-
sticæ cõ-
uers. c.
18.

Claudet Latinorum agmen B. Laurentius Iustinianus, qui tractationem suam de oratione concludit eâ pereleganti amplificatione, quam vocant rhetores ab his quæ

E e sunt

sunt orta de causis, quam eandem adhibuit
 etiam supra B. Climachus. Oratio (inquit)
 est beatissima virtutum nutritrix, vitiorum in-
 teremptrix, culpæ venia, peccatorum abo-
 litio, interuentrix mundi, salus hominum,
 caritatis mater, castitatis robur, iustitiæ re-
 gula, prudentiæ speculum, sanctitatis de-
 cus, scientiæ lumen, sapientiæ cellarium, do-
 mestica Dei, fiducia animæ, medicamentum
 pusillanimitatis, gaudium cordis, fida huius
 peregrinationis comes, mœstorum conso-
 latio, impugnantium impenetrabile scru-
 tum, secretorum Dei cognitrix, humilitatis
 norma, fidei clavis, honestatis prævia, obe-
 dientiæ plenitudo, securitatis fons, Ange-
 lorum imitatrix, iustorum exultatio, temp-
 rantiam magistra, pacis pelagus, dæmonum
 fugatrix, quiescentium refugium, conscien-
 tiæ ornamentum, additamentum gratiæ, a-
 moris incendium, porta cæli, petitionum
 nuncia, auxiliatrix strenua, mediatrix præ-
 cipua, & cælestium sacramentorum retere-
 trix optima. In ea nihil sordidum, nihil
 curuum, nil reperitur coinquatum; & cum
 tota sit pulchra, & omnium donorum fe-
 cunda, semper hilarem, semper iucundum
 sui exhibet dilectorem. Clamat hoc oratio
 sacrosancta virtutum regina, & gratiarum
 nutritrix dicens: Venite ad me omnes qui con-
 cupiscitis me, & à generationibus (id est fru-
 ctibus

Et tibus meis) adimplemini: fructus etenim *Eccles.*
 meus super mel dulcis, & hæreditas mea su-^{24.}
 per mel & fauum. Ego utique mater pulcræ
 dilectionis & timoris & magnitudinis &
 sanctæ spei. In me omnis spes vitæ. In me o-
 mnis plenitudo gratiæ; propterea qui me in-
 uenerit, inueniet vitam & hauriet salutem à
 Domino.

Quid his quæso vel eloquentiùs dici vel
 diuinius proferri vel maiori cum efficacitate
 potest? quis orator vllò vñquam tempore
 tot, tamque appositè conglobauit causæ
 cuiuspiam effecta, atque hic Iustinianus? sed
 quis tam ferreus, qui se ab huius sapientissi-
 mi, sacratissimi que viri sermone tam diser-
 to tamque efficaci, non sinat flecti, atque ad
 orationis studium, consuetudinemque ca-
 piendam permoneri? si utilitatem consecuta-
 ris, eam verò tibi summam præstabit oratio.
 Si dignitatem atque honestatem, quid eâ
 dignius, quæ socios facit beatorum spirituum?
 quæ ad Dei cõsortium clientes euehit suos?
 quæ ab eo denique quantumlibet ardua fa-
 cillimè exorat?

Quibus quidem rationibus existimo im-
 pullos olim viros sanctissimos ad mentem
 assiduâ oratione excolendam, quos accepi-
 mus nullo vñquam tempore ab hac saluta-
 ri sacraque exercitatione feriatos. *Pastunius*
 quidè Abbas vsque adeò orandi studio di-
 cebatur,

*In vitis
 patrum.*

E c 2

cebatur, vt nulla eū corporis imbecillitas ab eo reuocaret, adeò vt aduersà etiam prædicta valetudine, cū de lectulo surgere non videret, iacens oraret & quam quā ei vehementior dolor, expeditiùs loquendi adempta facultatem, tacitus tamen labiorum motu etiā tum illum orare fidem faciebat. De quo que morti proximus cū esset, non priuè rationem quàm vitam reliquit. Illum itaque orantem adhuc Angeli exceperunt, idemque penè momentum habuit illum tum orationis suæ fructu, aternā nimirum beatāque virā perfruentem. Quid hoc homine beatius, quid hoc statu fortunatius cogitari ne dum dici potest? Ea videlicet est orationis vis, vt quem sui assiduum cultor nacta sit, eum numquam deserat, sed illi in ipso etiam mortis articulo adsit, operamque ferat, denique in beatorum cœtum domiciliūque inuectum, porrò ad Dei Optimum Maximi conspectum euehat.

In eius
vita.

1. Thef. 3

Testatur B. Sulpitius, Diuum Martinum sanctissimū Antistitem Turonensem, ne tū quidē cū quid operis manibus exerceat, linguam ab orādo cohibuisse. Atque illi in præcepto Apostoli seu consilio (sine intermissione orate) licet simpliciter & planè directū accipiatur, cumulatè atque omni ex parte obsecutum esse; Qui autem in omni vita tantus orationis cultor extiterat, quis putat

eam sub mortē neglexisse? Extremum enim (inquit Sulpitius) obiturus diem, quamquā frigescentibus iam membris immotus iacebat, labia tamen ad preces mouebantur. Denique orare non prius desuit, quam subito circumfusus lumine reddiderit spiritum. Dum ergo moriendo orat, & orando moritur, mortis tenebras non sensit. Hæc Seuerus Sulpitius.

O quam se quisque vellet tam beatā, tam piā, tam sanctā, tam præclarā morte defungi! O si tam fœlix ex hac ærumnosa vita exitus venum exponeretur, quot haberet licitatores; verum nec auro, nec argento is, villoq; pretio comparatur: quisquis autem talē sibi optat exitum in oratione sit totus, ab ea nunquam se, quantum mortalis quidē patitur infirmitas, reuocari sinat, noctes diesque ei studio consecret, dicet, deuoueat: illa sit ei cibus, potus, somnus. Illa quies, vigilia, voluptas, omnia denique: Fieri omnino nequit, vt qui eam in omni vita adhibuerit, ab ea se extremo eius momento, deserui sentiat. Orando itaque morietur, moriendoque orabit: quā morte (si ea mors dicenda sit) quid magis expetendum! Atque hæc de orationis effectis & fructibus non tam dicta quam delibuta sint.